

WŁĄCZ MYŚLENIE!

Autor scenariusza: Maria Piotrowska

Blok tematyczny: W świątecznym nastroju

Scenariusz nr 8

I. Tytuł scenariusza zajęć: Tajemnice świątecznego drzewka.

II. Czas realizacji: 2 jednostki lekcyjne.

III. Edukacje (3 wiodące):

- Polonistyczna
- Przyrodnicza
- Techniczna

IV. Realizowane cele podstawy programowej:

- **Edukacja polonistyczna:**
  - Uważnie słucha wypowiedzi i korzysta z przekazywanych informacji, tworzy wypowiedzi- 1.1a
  - Uczestniczy w rozmowach: udziela odpowiedzi, prezentuje własne zdanie- 1.3
- **Edukacja techniczna:**
  - Realizuje „drogę” powstawania przedmiotu od pomysłu do wytworu. – 9.2
- **Edukacja przyrodnicza:**
  - Podejmuje działania, na rzecz ochrony przyrody– 6.6

V. Metody:

- Metoda projektowania okazji edukacyjnych
- Pogadanka
- Pokaz

WŁĄCZ MYŚLENIE!

- Obserwacja

VI. Środki dydaktyczne

- **do doświadczenia:** papier, nożyczki, łyżeczki jednorazowe, klej;
- **inne:** materiały piśmiennicze, albumy przyrodnicze.

VII. Forma zajęć:

- Grupowa
- Indywidualna

VIII. Przebieg zajęć:

- **Część wprowadzająca – warunki wyjściowe.**
  - Rozpoznawanie różnego rodzaju drzew iglastych, rosnących w Polsce (na podstawie albumów przyrodniczych, Internetu).
- **Zadanie otwarte.**
  - Jakie drzewa iglaste rosną w Polsce? Jak z drzewa iglastego powstaje choinka?
  - **Choinka** – ustrojone drzewko świerku lub jodły (rzadziej sosny), naturalne lub sztuczne, pierwotnie związane z przedchrześcijańską tradycją ludową i kultem wiecznie zielonego drzewka, a obecnie będące nieodłączną ozdobą w czasie świąt Bożego Narodzenia!
- **Część warsztatowa**
  - Tradycyjnym staropolskim obyczajem było wykonywanie ozdób świątecznych z opłatków. Podobnie jak sam opłatek, zwyczaj dzielenia się nim w wigilijny wieczór jest znany tylko w Polsce. „Ten delikatny półprzezroczysty materiał, łatwo barwił się i sklejał za pomocą śliny. Wykrawano z niego gwiazdki, krzyżyki, krążki, trójkąty i inne figury geometryczne, by później konstruować z nich najbardziej wyszukane przestrzenne kompozycje, tak zwane światy, tak lekkie, że przy łada ruchu powietrza obracały się na lnianych niciach czy końskim włosiu, na których były zawieszane”.
  - Nauczyciel proponuje uczniom spróbowanie wykonania takich ozdób z opłatka –praca grupowa.

WŁĄCZ MYŚLENIE!

- Układanie „piramidy priorytetów” w kształcie drzewka świątecznego – choinki (praca w grupach). Nauczyciel przygotowuje kartoniki z nazwami zwyczajów bożonarodzeniowych. Po przeprowadzeniu dyskusji uczniowie ustalają, który zwyczaj jest najważniejszy, który mniej ważny, a który jest tylko „osłodą” świąt. Następnie nakleją kartoniki na szary papier tak, aby tworzyły piramidkę. U jej podstawy powinny się znaleźć zwyczaje najmniej ważne.

Pasterka	Dzielenie się opłatkiem	Śpiewanie kołęd
Kolacja wigilijna	Ubieranie choinki	Otrzymywanie prezentów

-
- **Doświadczenie (załącznik do scenariusza zajęć).**
- **Pytania/zadania/inne czynności utrwalające poznane wiadomości:** Uczniowie odpowiadają na pytania nauczyciela, najpierw ustnie, a następnie pisemnie na wybrane pytanie.
  - **Jakie drzewko wybrać na choinkę?**
Jeszcze kilka lat temu modne były "drzewka" plastikowe: nie sypią się, nie trzeba ich mocować w stojakach bo wystarczy przykręcić, mają równomiernie rozłożone "gałązki", łatwo wieszają się ozdoby.

Prawdziwe drzewko ma jednak zdecydowaną przewagę - wygląda naturalnie, rozciąga wokół siebie kojarzący się ze świętami zapach, wymaga nieco fantazji przy ubieraniu. Kupując taką choinkę sprawdź jednak, czy jest świeża: ugnij lekko gałązkę wybranego drzewka. Jeśli jest giętka to znaczy, że ma w sobie dużo soków; jeżeli natomiast pęka, oznacza to, że zaczęła już wysychać i na pewno szybko zgubi igły. Tradycyjna sosna ma przepiękny zapach i podkreśli atmosferę świąteczną..

Jakie ozdoby powinny znaleźć się na choince?

Na pewno trzeba na choince powiesić światełka - aktualnie są to przeważnie elektryczne lampki i jest to najbezpieczniejszy wybór. Lampki wieszamy zawsze jako pierwsze, łatwiej zakłada się potem pozostałe ozdoby. Kolorystycznie dobierz je do reszty. Jeśli zamierzasz użyć bombek i łańcuchów w jednym kolorze, lampki wybierz najlepiej białe bądź w tej samej tonacji. Sprawdź przed powieszeniem, czy wszystkie działają!

WŁĄCZ MYŚLENIE!

Oprócz bombek i łańcuchów, na choince powiesić można jeszcze mnóstwo innych rzeczy - z niektórych szczególnie ucieszą się dzieci:

- ręcznie robione łańcuchy z papieru kolorowego
- orzechy i cukierki zawijane w sreberka
- dzwoneczki, tradycyjnie oznaczające dobrą nowinę i radość
- małe zabawki należące do dzieci (mogą je same wybrać i powiesić)

Jak zakładać ozdoby choinkowe?

Na samym początku zakładamy światła. Warto znaleźć połowę kabla i jedną, środkową lampkę, przyczepić blisko czubka choinki. Później oplatamy drzewko lampkami po spirali, podobnie jak łańcuchem - przyczepiając na kolejnych gałązkach lampki. Dzięki temu kabel z wtyczką będzie wychodził u dołu choinki i łatwiej będzie światła podłączać.

Ozdoby wieszamy od największych do najmniejszych. Im większa - tym niżej powinna się znaleźć (duże bombki na dolnych gałązkach, mniejsze na wyższych). Jeśli mamy orzechy czy cukierki, wieszamy je na końcu - łatwiej będzie "podskubywać" bez rujnowania całej choinki.

Anielskie włosy i łańcuchy mają dopełniać całość, zostawiamy więc ich wieszanie na sam koniec. Kiedy bombki i inne ozdoby są już na choince, wybieramy łańcuchy i wieszamy po spirali, zaczynając od czubka choinki. Podobnie anielskie włosy, te jednak powinny zwisać prosto i być dość rozdrobnione (nie całymi "puklami") - tworzą się na nich wtedy przepiękne refleksy od światełek.

Co wieszamy na czubku choinki?

Na czubku choinki można powiesić gwiazdę, ale także dowolną inną specjalnie robioną dla tego miejsca ozdobę. Zazwyczaj każda rodzina ma swoje przyzwyczajenia w tym względzie. "Czubek" powinna powiesić głowa domu - oczywiście w asyście reszty rodziny.

- **Pytania/ zadania/ inne czynności dla ucznia:**
  - **zdolnego:** Jakie ozdoby zakładamy na choinkę?
  - **wymagającego pomocy:** Zrób łańcuch z kolorowego papieru.
  - **dziewięcioletniego:** Jakie drzewa iglaste ubieramy jako choinki?

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Człowiek - najlepsza inwestycja

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

WŁĄCZ MYŚLENIE!

- **ośmioletniego:** Jakie igły ma sosna, a jakie świerk?
- **Podsumowanie zajęć.**
  - Dokończ zdania: Lubię, gdy....., podoba mi się zapach....., przypomina mi to...

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Człowiek - najlepsza inwestycja

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

WŁĄCZ MYŚLENIE!

Załącznik do scenariusza nr 8

I. Temat doświadczenia: Choinka z łyżeczek.

II. Zakres doświadczenia: Ozdoba świąteczna.

III. Cel doświadczenia: Poznanie sposobu zrobienia choinki z łyżeczek plastikowych.

IV. Miejsce przeprowadzenia doświadczenia: Sala lekcyjna.

V. Hipoteza doświadczenia: Z czego możemy zrobić „nietypową” choinkę?

VI. Spodziewane obserwacje/wnioski uczniów: Ciekawą choinkę możemy zrobić z różnych przedmiotów, które mamy w domu, lub można kupić za niewielkie pieniądze, np. z plastikowych łyżeczek.

VII. Opis przebiegu doświadczenia:

Łyżeczki plastikowe przełamujemy w połowie (korzystamy tylko z „miseczek”). Z kartki A4 robimy stożek, sklejamy go. Do stożka łyżeczki doklejamy klejem. Zaczynamy od dołu i posuwamy się warstwami ku górze. Do drzewka możemy dokleić małe koraliki – bombki oraz cienką wstążkę jako łańcuch.

VIII. Wniosek z przeprowadzonego doświadczenia:

Do wykonania efektownej ozdoby świątecznej możemy użyć przedmiotów użytku codziennego, w tym przypadku łyżeczek jednorazowych.

Człowiek - najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

